

Verksamhetsplan för föreningen Ordfront 2022-2023 (Bilaga 4)

Introduktion/Bakgrund:

Kulturföreningen Ordfront arbetar för allas lika värde och rättigheter, för demokrati, solidaritet och mänskliga rättigheter i allmänhet och yttrandefrihet i synnerhet.

Föreningens verksamhet inom kulturområdet är starkt kopplad till de uttryck som dess olika verksamhetsgrenar använder sig av, utgivning av den samhällsgranskande kulturtidskriften Ordfront Magasin men även det arbete som görs för att synliggöra kulturens roll för demokrati och mänskliga rättigheter.

Parallellt driver Ordfront opinion, anordnar utbildningar, kurser, seminarier och konferenser på området mänskliga rättigheter och demokrati. Det är en utåtriktad verksamhet som vänder sig såväl till medlemmarna som till allmänheten i stort och vars innehåll sträcker sig från stora konferenser som Mänskliga Rättighetsdagarna till publicistiskt hantverk, rättighetsdebatter, diskussionskvällar och skraddarsydda utbildningar i demokrati och mänskliga rättigheter

Föreningens verksamhetsdelar:

I egenskap av föreningens högsta beslutande organ fastställer stämman i verksamhetsplan föreningens övergripande verksamhet. Föreningsstyrelsen har ansvar för planens genomförande. Generalsekreteraren verkställer samt leder och utvecklar arbetet vid kansliet.

Ett arbetsutskott förbereder styrelsemötena och sammanträder en gång före och en gång efter styrelsemötena eller när så ytterligare behövs. Styrelsen träffas ungefär fyra gånger per termin. Förutom att fatta beslut av övergripande karaktär, kan styrelsen också ta initiativ till och genomföra olika aktiviteter på egen hand.

Ordfront Magasin är föreningens medlemstidning och styrs därmed av föreningsstadgarna och dess målsättningsparagraf men är samtidigt en fri och samhällsgranskande kulturtidskrift vars innehåll ytterst bestäms av chefredaktören som även är ansvarig utgivare. Ett redaktionsråd ska vara kopplat till verksamheten där bland andra styrelsemedlemmar kan ingå.

Medlemsadministrationen och medlemsregistret sköts av personal på kansliet. Föreningens medlemsadministratör sköter även kommunikationsarbetet, viss administration samt frågor som rör värvning och medlemsvård samt tjänar som kontaktperson för lokalföreningar eller kontaktombud.

I egenskap av huvudman arrangerar Föreningen Ordfront Mänskliga Rättighetsdagarna (MR-dagarna). Föreningen är juridiskt och ekonomiskt ansvarig för det icke-vinstdrivande projektet som genomförs med stöd av bidrag samt intäkter från försäljning av biljetter, utställningar och program.

MR-dagarna är Nordens, troligen Europas, största, årliga konferens för mänskliga rättigheter. Det huvudsakliga arrangemanget sträcker sig över tre dagar i november/december och lockar årligen 3000-5000 deltagare. Förutom att vara huvudman är Ordfront även en av cirka tio huvudarrangörer för MR-dagarna.

Sedan många år är Ordfront också huvudman för DemokratiAkademien. Demokratiakademien är ett nätverk med medlemmar från organisationer, kommuner, skolor, teatrar och konsultföretag som sysslar med folkbildning och samverkar för ökad respekt och kunskap om en demokrati baserad på rättsstatens principer och alla människors lika värde och rättigheter. Demokratiakademins nätverksmedlemmar har blivit allt färre och dess syfte något oklart, varför nätverkets verksamhet vilar.

Föreningen har genom åren anordnat flera olika kurser, främst kring konsten att skriva litterärt. Särskilt populära är kurserna i att skriva kriminalromaner. Historiskt har Ordfront folkbildat i mänskliga rättigheter, något som återupptogs på allvar 2016 genom kursen "Bli en demokratisk människorättsförsvarare". Kurserna har successivt utvecklats ytterligare och verksamheten har samlats under begreppet Ordfronts MR-akademi. Även inom denna utbildningsverksamhet lyfts särskilt kopplingen och utmaningarna mellan demokrati och de universella mänskliga rättigheterna.

Föreningen och Magasinet anordnar också årligen och på ad-hoc basis ett antal egna seminarier och debatter kring aktuella rättighetsfrågor, ämnen som tas upp i tidskriften eller utifrån föreningens övriga aktiviteter.

Inom Ordfront finns det möjlighet att organisera sig i lokalföreningar eller arbetsgrupper med egen verksamhet, delvis ekonomiskt understödda av Ordfront

centralt. En förutsättning för lokalgrupper att verka är att lokalgrupperna följer Ordfronts målsättningsparagraf och håller Ordfront centralt underrättade om vilken verksamhet som bedrivs. Lokalföreningens styrelse måste vara medlemmar i Ordfront centralt.

Ekonomi

Den 16 mars 2020 förändrades föreningens arbete radikalt då Covid-19 pandemin drabbade landet. Utbildningar ställdes in, annonsering och medlemsintäkter minskade och osäkerheten kring genomförandet av 2020 och 2021 års MR-dagar var stor. Pandemins och restriktionerna har medfört stora påfrestningar på verksamheten och personalen som sträcker sig in även över 2022.

I många år har det varit en utmaning att få hela föreningens verksamhet att gå ihop ekonomiskt. Ett krav på överskott ställs på samtliga delar av verksamheten, i syfte att komma ikapp det negativa kassaflödet. Men eftersom verksamheten är ideell och då delprojekt som är bidragsfinansierade inte kan generera vinst, tar en det tid att komma ikapp. Föreningens har dessutom ett ackumulerat negativt resultat sedan tidigt 2000-tal, vilket är relaterat till olika räddningsaktioner för Ordfront Förlag. 2021 års resultat minskar dock det negativa kapitalet rejält, och det för även med sig en förbättrad likviditet inför ett, av andra skäl än covid-19, utmanande 2022.

De ekonomiska förutsättningarna ställer höga krav på detaljerad likviditetsplanering och en försiktig utgiftspolitik då verksamheten påverkas negativt även vid små intäktsbortfall och då verksamhetsdelar som är kopplade till projekt måste genomföras och redovisas separat. Genom åren har detta dock varit hanterbart genom att framförallt de mera kostsamma verksamhetsdelarna, Mänskliga Rättighetsdagarna, bedrivits med långsiktig ekonomisk planering. Ofta arbetar föreningen med två-tre års framförhållning för konferensen.

Med minskade annonsintäkter och något minskade medlemsintäkter, delvis kopplat till pandemin, täcks inte längre produktionen av tidskriften Ordfront Magasin av egna medel, eller ens i kombination med det stöd som ges från Kulturrådet (dock ett stöd som söks varje år, varför även detta är osäkert för framtiden). Ett ytterligare årligt bidrag, en någorlunda jämn och större annonsförsäljning i kombination med till exempel crowdfunding eller nya privata finansiärer krävs för tidningen ska fortsätta kunna produceras. Under våren 2020 påverkades genast tidningsproduktionen då annonsintäkterna i stort sett uteblev. Ett beslut fattades därför om att gå ned från 6 till 5 tryckta upplagor för 2020. Då pandemin fortsatte

att göra tillvaron osäker beslutades även att enbart ge ut 5 nummer 2021 och samma sak gäller för 2022. Eventuellt kan ytterligare nedskärningar krävas. Pandemin har tydligare än tidigare påvisat behovet av att se över den fortsatta utgivningen av magasinet.

Föreningens informations- och utbildningsverksamhet bygger i mycket hög grad på fysiska möten – även de bidrag som sökts genom åren bygger på verksamhet där mötet är centralt, för att uppnå nätverkande, interaktivt deltagande och ömsesidigt mottagande och bemötande av idéer, synpunkter och frågor. Även om vissa delar av föreningens verksamhet sprids via podcasts, youtube-filmer mm så var föreningen inte tillräckligt tekniskt eller personellt rustad för att våren 2020 ställa om helt till digitala mötes- och utbildningsformer. Under 2021 har dock denna kompetens utvecklats rejält och fler digitala projekt har kunnat lanseras. Osäkerheten kring pandemins utveckling har dock samtidigt inneburit att projektidéer, ansökningar om bidrag för genomförande av olika projekt, byggt på osäkra prognoser om möjligheten att genomföra dem fysiskt eller digitalt. Parallellt är söktrycket fortsatt mycket stort, då många föreningar är i behov av stöd för att kunna överleva.

Ordfrent har, som många andra ideella föreningar, inte något verksamhetsbidrag. Verksamhetens ekonomi är en hybrid bestående både av projektbidrag och egna intäkter. Nya politiska direktiv, ny politisk ledning som inte är MR-vänlig, kan komma att påverka föreningens verksamhet negativt. En viss avmattning syns redan när det gäller ansökningar om värdskap för MR-dagarna (2024 och 2025), beskedet om att styra över biståndsmedel till mottagningen av ukrainska flyktingar har redan, våren 2022, inneburit nedskärningar i bidrag för Mänskliga Rättighetsdagarna med 15 %.

Omvärldsanalys i förhållande till föreningsarbetet

I början av 2022 hade Ordfrent knappt 3000 registrerade och betalande medlemmar vilket är något färre än 2021.

Dessvärre har aktiviteterna runt om i landet minskat de senaste åren då lokalföreningarna i stort sett försvunnit. Behovet av att hitta nya samarbetsformer och erbjudanden för att locka fler medlemmar, aktiva grupper och läsare till Ordfrent Magasin är stort. Ytterligare medlemstapp innebär stora svårigheter för

framförallt Magasinets fortlevnad. Coronapandemin och de mötesrestriktioner som infördes har dock inneburit att föreningen nu påbörjat ökad digital verksamhet, något som kan innebära att fler kan ta del av utbildningar och kurser. Det kräver dock en annan pedagogik för att bli framgångsrik.

Det finns idag några men fortfarande för få ideella medlemsorganisationer i Sverige som arbetar med mänskliga rättigheter i Sverige ur ett inkluderande och holistiskt perspektiv (utifrån konceptet att alla rättigheter är likvärdiga, inbördes beroende av varandra och gällande för alla) och väldigt få som kopplar respekten för mänskliga rättigheter till demokrati. Många av dessa organisationer arbetar antingen enbart eller till största delen internationellt. Några arbetar helt eller till stor del utifrån statliga medel (främst Sidastöd), medan andra kombinerar nationellt och internationellt arbete men då oftast utifrån någon enskild rättighet eller för en viss grupp av människor. Ett undantag är exempelvis svenska Amnesty, ett annat är Röda korset, vars huvudfokus dock är humanitär rätt men där en stor del av Sverigeverksamheten handlar om att både praktiskt och teoretiskt värna om mänskliga rättigheter. En organisation som Civil Rights Defenders har vuxit mycket på senare år men har fortsatt fokus på medborgerliga och politiska rättigheter, även om organisationen har vidgat sitt arbetsområde.

De sammanslutningar som tillsammans troligtvis har störst verksamhet i och om Sverige är de som har fokus på diskrimineringsfrågor. Flera organisationer har statligt verksamhetsstöd för att driva så kallade Diskrimineringsbyråer.

2022 kommer Sveriges första, statliga, nationella kommission för mänskliga rättigheter att påbörja sitt arbete. Den kommer dock inte att handlägga enskilda ärenden. Det finns dessutom bara några få organisationer som driver ärenden nationellt eller internationellt eller ger rådgivning till enskilda om deras rättigheter. De som finns har antingen ett diskrimineringsperspektiv eller begränsar sitt arbete till ett särskilt område (som Diskrimineringsbyråerna eller Centrum för Rättvisa).

Under de senaste åren har dock en del nya initiativ tagits och nya organisationer skapats som jobbar mer med juridiken som ”vapen” – främst tycks dock dessa organisationer använda sig av svensk rätt, inte folkrätten eller internationella mekanismer. Det nya initiativet Talerättsfonden, ska samla medel för processföring i diskrimineringsärenden – ett motsvarande initiativ för rättighetskränkningar saknas och behövs. Bristen på rättshjälp för upprättelse vid kränkningar är stor och behöver uppmärksammas.

Kombinationen utbildning, påverkan och upplysning, aktivism samt så kallad ”advocacy” ses dock fortfarande väldigt sällan i svenska organisationer. Ordfront skulle kunna utveckla sin verksamhet och ta den rollen/positionen. En första ansökan om att bli huvudman för en Diskrimineringsbyrå (i Jönköping) nådde inte hela vägen fram men föreningen bör följa upp men en ny ansökan 2022 och 2023 och även söka för Gotland. Ansökningarna kräver dock en hel del förarbete, som att skapa lokala styrgrupper mm.

Flera av de frågor som Ordfront arbetar med återfinns till viss del hos andra MR-organisationer i Sverige. Relativt många organisationer jobbar med asylfrågor, några jobbar med företags ansvar både nationellt och internationellt, andra med demokrati och mänskliga rättigheter i Ryssland. Ordfront kan här komplettera redan pågående verksamhet med nya infallsvinklar och metoder, ingå i samarbeten samt bevaka pågående samarbeten journalistiskt. Det unika med Ordfronts arbete i Ryssland har varit att det har gett röst åt demonstranter som fängslats samt riktar in sig på kulturarbetares situation i landet. Trots att föreningen av ekonomiska skäl var tvungen att lägga Rysslandsarbetet på is bör det på grund av kriget mot Ukraina, och den djupare repressionen mot oliktankande i Ryssland, återupptas 2022.

Få organisationer kombinerar arbete för mänskliga rättigheter med demokrati på det sätt som Ordfront gör. Inte heller arbetar särskilt många organisationer med frågor om demokrati och mänskliga rättigheter i form av medborgarutbildning, folkbildning, (civic education) i dessa ämnen. Sedan länge lyfter även Ordfront klimatfrågan och dess betydelse inte bara för vår fysiska överlevnad utan de konsekvenser det får för respekten för de mänskliga rättigheterna. Även detta är en kombination som Ordfront kan – och bör - utveckla en profil omkring och utveckla kurser om.

Även synliggörandet av företags ansvar, inklusive straffrättsliga ansvar, bör vara en fråga som Ordfront fortsätter att arbeta och informera kring. Exempelvis på olika sätt bevaka åtalet och rättegången mot Lundin Oil/Energy och dess företagsledare, vapenhandel som krigsbrott samt samverka med nätverket Schyssta Pensioner, där Ordfront redan ingår.

Ordfront är enligt stadgarna en kulturförening som arbetar med mänskliga rättigheter och demokrati. Organisationer som arbetar med frågor som rör kulturella rättigheter och yttrandefrihet är ofta, dock inte uteslutande, kopplade till

författar- eller journalistorganisationer. Få har dock förmånen att som Ordfront både arbeta professionellt med det fria ordet genom utgivningen av en väletablerad, återkommande, fri, tidskrift och viss bokutgivning – och samtidigt driva frågor om yttrandefrihet. Den identiteten är värd att synliggöra och förstärka.

Föreningen behöver fortsatt arbeta mer med sin egen identitet och medlemsvården. Trots sin långa historik som kulturförening som arbetar för mänskliga rättigheter och yttrandefrihet är den delen av verksamheten relativt okänd för många. Det är viktigt att fler känner till att Ordfront var initiativtagare till den första högskoleutbildningen i mänskliga rättigheter och skapare av DemokratiAkademien och Mänskliga rättighetsdagarna samt att Ordfront Magasin är en medlemstidning, om än oberoende redaktionellt. Men föreningen bör även ta ställning till om tidskriftens överlevnad kräver att den digitala utgåvan går att prenumerera på utan medlemskap.

Föreningen bör även driva opinion i viktiga MR-frågor, antingen enskilt eller tillsammans med andra organisationer – till exempel som har skett under senare år genom rapporter till FN eller remissvar på lagstiftning, men även genom samtal seminarier och debatter.

Ordfront ska bli bättre på att locka unga människor och människor med olika bakgrund. Föreningen bör bli bättre på att knyta aktivism till sig i frågor som överensstämmer med målsättningsparagrafen. Analysen ovan visar också att det finns ett utrymme för verksamhet i Ordfronts anda i Sverige idag, som utökad medborgarutbildning/folkbildning i mänskliga rättigheter och demokrati, men även utövandet och stödjandet av etisk journalistik och yttrandefrihet/kulturella rättigheter. Få organisationer kan, som Ordfront, knyta samman demokrati och respekten för de mänskliga rättigheterna, något som är och blir alltmer viktigt inför den rådande situationen med ökat stöd för nationalistiska och rasistiska partier.

Ordfront skulle gynnas av att utveckla sin verksamhet och skapa en sådan ”riktig” MR-organisation som saknas i Sverige idag med möjlighet att lyfta svåra frågor utifrån ett MR-perspektiv. En sådan satsning kräver dock ytterligare resurser och finansiering, vilket föreningen söker aktivt. Ett första steg bör vara att föreningen ansöker om att bli huvudman för en eller flera Diskrimineringsbyråer men en mer långsiktig plan för ett sådant arbete måste förstås också tas fram.

Ekonomi

Föreningen går in i 2022 med en betydligt mindre ansträngd likviditet än tidigare närliggande år, men med oklarhet kring intäktsutvecklingen. Föreningen har genom resultatet minskat sitt negativa kapital, vilket var kopplat till historiska förluster, att 2021 års resultat kommer att kunna upprepas är dock ytterst osannolikt. Målet måste dock ändå vara ett plusresultat.

Det är viktigt att alla delar av Ordfront strävar efter att bära sina egna kostnader, inklusive gemensamma kostnader (administration, ekonomi, kontorskostnader) och verkar för ett överskott om än inte vinst. Det är även viktigt att alla delar av Ordfront strävar efter en solidarisk ekonomisk fördelning av intäkter och kostnaderna. Endast genom gemensamma ansträngningar kan likviditetssituationen påverkas positivt.

Verksamheten 2022-2023

Syfte:

Att i enlighet med målsättningsparagrafen verka för att utveckla och visa Ordfronts engagemang för mänskliga rättigheter, yttrandefrihet, rättvisa, demokrati och solidaritet i Sverige och i världen.

Mål:

Att stärka Ordfronts profil som MR-organisation med både bredd och spets, särskilt lyfta frågor om kultur som pådrivare av demokrati och mänskliga rättigheter och att tydliggöra relationen mellan mänskliga rättigheter och demokrati.

Att utveckla och koppla utbildningsarbetet till ett aktivt advocacyarbete.

Att utveckla och förstärka samarbetsformer för att nå fler uppdragsgivare, medlemmar och läsare.

Att hitta nya samarbeten för utbildningsverksamheten.

Att förstärka ekonomin för att kunna utveckla föreningsverksamheten, stärka MR-dagarna och fortsätta tidskriftsutgivningen.

Styrelsens viljeinriktning:

Föreningen Ordfront har sedan bildandet för drygt 40 år sedan haft mänskliga rättigheter (MR) i fokus för sin verksamhet. Genom föreningsarbetet, förlaget,

magasinet, DemokratiAkademin och MR-dagarna ”gör” vi mänskliga rättigheter varje dag. Men vi kan göra mer. Vi kan göra det tydligare, mer strategiskt och målinriktat. Vi kan anamma ett uttalat rättighetsperspektiv i vårt arbete och vi kan höja rösten för den enskilda människans värdighet och för rättigheternas universalitet och odelbarhet, dvs. att alla rättigheter (ekonomiska, medborgerliga, kulturella, politiska och sociala) är beroende av varandra och gäller för alla – överallt. Även och inte minst i Sverige.

Genom att anta ett rättighetsperspektiv i vårt arbete bidrar vi till att synliggöra och omsätta regelverket till verkliga exempel och faktisk handling. En hemlös har mist sin rätt till bostad, en utnyttjad thailändsk bärplockare har mist sina rättigheter i arbetet, en felaktigt utvisad asylsökande eller en misshandlad hustru har troligtvis mist alla sina rättigheter, kanske sitt liv. Ordfront ska bidra till att tydliggöra rättigheternas innebörd, synliggöra kränkningarna och verka för en progressiv utveckling av rättigheterna. Vi ska kräva och bevaka att staten tar sitt ansvar och verkligen respekterar, skyddar och fullgör rättigheterna – även gentemot tredje man som företag eller icke-statliga aktörer.

Ordfront ska fortsätta vara en organisation vars verksamhet genomsyras av de mänskliga rättigheterna.

Ordfront ska anta ett uttalat rättighetsperspektiv i de frågor som vi redan lyfter och peka ut nya områden där Ordfront bör och kan ta plats och spela en viktig roll. Både i Sverige och internationellt.

För Ordfront är det självklart att hänsyn till de planetariska gränserna är starkt kopplad till de mänskliga rättigheterna.

Ordfront ska förtydliga förhållandet mellan demokrati och mänskliga rättigheter samt verka för att stärka demokratin och rättigheterna praktiskt och i svensk grundlag.

Ordfront ska fortsätta att söka externa medel för att i första hand stärka upp och utveckla den redan befintliga verksamheten, i andra hand för att starta nya, separata projekt. Ordfront ska vara öppen för initiativ utifrån och kunna vara värd för nya projektidéer om dessa går att finansiera externt. Det är dock viktigt att alla nya projekt följer föreningens målsättning och inriktning samt stärker moderorganisationen. Aktiviteter och verksamhet under perioden ska tydligt hänga ihop med Ordfronts grundtanke om alla människors lika värde och rättigheter, demokrati och yttrandefrihet samt solidaritet.

Ordfront ska under perioden förtydliga sin kulturprofil, både i form av att skapa fler uttryck och genom opinionsbildning.

Styrelsens arbetsinriktning 2022-2023

Styrelsen är Ordfronts främsta ambassadörer och ska verka för att sprida Ordfronts syfte och verksamhet.

Styrelsens främsta prioritet under perioden är att verka för att öka medlemsantalet och stärka föreningens ekonomi.

Styrelsen ska generellt verka så att Ordfront under 2022 och 2023 får en sund ekonomi och förbättrar sin likviditet så att föreningen och dess verksamhetsdelar åter kan växa och utvecklas samt att personalen kan fortsätta att arbeta under tryggade former och förhållanden.

Styrelsen ska identifiera, söka efter och utreda möjligheten till nya finansieringskällor och tillsammans med personalen söka nya former av finansiering som, exempelvis Crowd-Funding eller andra frivilliga bidrag.

Styrelsen ska tydliggöra sitt eget interna arbete och fastställa det i riktlinjer vilka antas vid mandatperiodens början.

Övergripande och gemensamma strävansmål för hela Ordfront 2022 och 2023

Styrelsen och kansliet ska fortsätta arbetet med att skapa hållbara ekonomiska förutsättningar för hela föreningens verksamhet och sträva mot en ekonomi i balans.

Medlemstappet ska upphöra och medlemsantalet öka.

Ordfront ska fortsätta, utveckla och stärka, samarbetet mellan de olika verksamhetsgrenarna i föreningen.

Ordfront ska söka bidrag från lämpliga givare för i första hand stötta redan pågående verksamhet. Alla projektidéer och ansökningar ska alltid i ett tidigt skede förankras och godkännas av GS och redovisas till styrelsen. Ett projekt ska alltid medverka till att stärka Ordfronts profil och ordinarie verksamhet. Ordfront ska särskilt utreda och undersöka möjligheten till verksamhetsbidrag men också utnyttja alternativa finansieringsmöjligheter som crowd-funding. Ordfront ska även undersöka möjligheten till sponsring och/eller andra bidrag från privata givare.

Ordfronts synlighet ska öka och förstärkas. Tydliga kommunikationsplaner uppdatera, efterlevas och utvärderas. Samhörigheten mellan enheterna och synliggörandet att dessa alla är delar av föreningen Ordfronts verksamhet tydliggörs i kommunikationen.

Utbildningarna i demokrati och mänskliga rättigheter utvecklas under perioden och görs tillgängliga digitalt. Nya samverkanspartners identifieras.

Ordfronts styrelse tar fram en förnyad och uppdaterad omvärldsanalys med utblick i mr- och demokratiutmaningar generellt.

Ordfronts ledning tar fram en hållbarhetspolicy, en arbetsmiljöpolicy och en lönesättningspolicy.

Ordfronts ledning uppdaterar personalens arbetsbeskrivningar.

Den antagna anti-korruptionsplanen levandegörs och följs inom alla delar och enheter av Ordfront.

En visionsdiskussion genomförs för Ordfront Magasin.

En konsekvensanalys av pandemiåren och en framtidsanalys av Mänskliga rättighetsdagarna genomförs under perioden.

Föreningsarbetet

Konkreta målsättningar 2022-2023

Den debatt och det politiska klimat som råder i samhället idag, riskerar att urholka principen om rättigheternas universalitet och en demokrati som bygger på rättsstatens principer och människors lika värde. Den pågående pandemin har förstärkt protektionistiska och nationalistiska tendenser.

Detta ökar behovet av att sprida kunskap om mänskliga rättigheter och liberal demokrati. Föreningen startade under våren 2016 kurser i mänskliga rättigheter och demokrati, som dels är ägnade att stärka Ordfronts profil som utbildare och opinionsbildare i ämnena, dels stärka människors förståelse för rättigheter och demokrati. Utbildningsarbetet går under namnet MR-akademin. Verksamheten fortsätter under perioden att utvecklas och marknadsföras, när det passar sker det under Demokratiakademin med syftet att verksamheterna ska smälta samman.

Kurserna erbjuds bland annat till och genomförs tillsammans med folkhögskolor (personal och deltagare) och studieförbund men även fackförbund, företag och organisationer ska kunna köpa kurserna. Ordfront startar på nytt minst en kurs per termin för medlemmar och allmänhet i mänskliga rättigheter.

Rådgivning kopplat till rättighetskränkningar eller diskriminering bör bli en verksamhet som knyts till MR-akademien/Ordfront om medel tillförs. En ansökan om huvudmannaskap för en eller flera diskrimineringsbyråer lämnas in hösten 2022.

Ordfront/MR-akademien ska även sträva efter att bli en naturlig remissinstans i frågor som rör MR och demokrati, alternativt på eget bevåg skriva remissvar.

Under perioden förs en diskussion om medlemskapet, om det behöver förtydligas och utvecklas och i så fall hur samt om och hur Ordfront Magasin ska tillgängliggöras i högre grad för icke-medlemmar.

Nya former för medlemsvärvning prövas och en strategi för medlemsvärvning tas fram senast 2023. Det ska bli tydligare för medlemmarna både vad de får för medlemskapet och hur de kan vara delaktiga i aktiviteterna.

Under 2022/2023 tas rutiner fram för noggrann uppföljning av medlemsutvecklingen samt för att följa upp och utvärdera kampanjer och medlemserbudanden.

För att öka synligheten ska Ordfront genom sina olika enheter regelbundet initiera och eller/anordna och genomföra utåtriktad informationsverksamhet (debatter, seminarier, samtal mm) kring frågor kopplade till de olika kärnområdena eller till någon av de kampanjer som genomförs, frågor som föreningen lyfter eller artiklar som publiceras i OM eller på hemsidorna. Minst två samtal per termin anordnas, digitalt eller fysiskt.

Ordfront ska sträva efter att förnya mötesformerna och platserna för sina evenemang för att nå ut till fler grupper i samhället. Samarbeten med närliggande organisationer ska ske under förutsättning att Ordfronts roll och insats är tydlig och synlig. Ordfront ska därför medverka i nätverk som lyfter demokrati och mänskliga rättigheter, som Forum för organisationer med social inriktning, Demokratiakademins nätverk, Schyssta Pensioner-nätverket, Concord och det

nationella MR-nätverket. Ordfront ska även delta i koalitionen för International Criminal Court (ICC) för att erbjuda spetskompetens i frågor om internationell straffrätt och profilera Ordfront.

Kommunikation

Kommunikationsplaner för de olika verksamheterna samt en gemensam tas fram och uppdateras årligen för att ytterligare öka föreningens synlighet. Dels genom bättre användning av hemsidorna och nyhetsbrev, dels genom att användningen av sociala medier utvecklas och minst en föreningsblogg/Facebooksida, kopplad till någon av hemsidorna.

Ordfront ska i större utsträckning använda ljud och bild, inklusive levande bild, i marknadsföring och synliggörandearbete. Målet är att markant öka antalet följare på sociala medier och hemsidor. Film kommer även att användas mer i form av inspelade samtal, något som påbörjats under 2020.

Utbildningar ska delvis digitaliseras och minst en e-learning kurs byggas under tvåårs-perioden.

Opinionsarbete

Målsättningsparagrafen ramar in opinionsarbetet med ledord som allas lika värde, yttrandefrihet, solidaritet och demokrati. Av särskild betydelse är att profilera dessa frågor i tydlig relation till den spridning som rasism, inkluderat islamofobi och antisemitism, har fått i Sverige och Europa. Ordfront ska ta avstånd från icke-demokratiska och människorättsfientliga grupper och tydliggöra yttrandefrihetens gränser.

Genom Ordfront Magasin och i sin opinionsverksamhet fortsätter föreningen under perioden att driva frågan om lagliga vägar in i Europa och en stärkt asylrätt i Sverige och Europa. Ordfront fortsätter även att uppmärksamma kriminaliseringen av humanitära insatser för att rädda flyende människors liv.

Ordfront följer upp sitt engagemang kring internationell rättvisa och särskilt företags ansvar för folkrättsbrott, till exempel genom att så långt möjligt bevaka åtalet mot Lundin Oil. I relation till detta offers rätt till kompensation, stater extra territoriella ansvar etiska placeringar av pensionsfonder samt visseblåsares betydelse för demokrati.

Ordfront ska stärka sin profil i frågor som rör MR och demokrati och lyfta frågor som rör demokratiska fri- och rättigheter i förhållande till svensk grundlag, särskilt förbud mot rasistisk organisering, ytterligare kriminalisering av samröre med terrororganisationer.

Informations- och kampanjarbetet kring kulturarbetares situation i förhållande till inskränkningar i demonstrations-, yttrande- och åsiktsfriheten i Ryssland återupptas under 2022 och kan även komma att utvecklas geografiskt. Rysslandsarbetet kan och bör kopplas till andra frågor som Ordfront har kompetens inom – exv. internationell straffrätt, särskilt om medlemskapet i NGO-koalitionen genomförs.

Under 2022 medverkar Ordfront till att ta fram en parallellrapport till FN:s kommitté för de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna. Inför skrivandet tar Ordfront fram en egen rapport om rätten till bostad i Sverige.

Ordfront ska skapa möjligheter för praktikanter från universitet, folkhögskolor eller högskolor att arbeta hos föreningen men ska också verka för att fler volontärer knyts till verksamheten.

Ordfronts roll som juridiskt och ekonomiskt ansvarig organisation tillika en av huvudarrangörerna för MR-dagarna ska fortsatt syn- och tydliggöras, såväl före som under konferensen. Ordfront ska fortsätta att ha en viktig roll i planeringen av MR-dagarna och integrera konferensen i högre grad med övrig verksamhet.

Ordfront ska fortsatt hålla hög kvalitet på internationella föreläsare/seminariedeltagare på MR-dagarna och erbjuda svensk publik världsledande talare. Framträdande talare/gäster på MR-dagarna lyfts fram och synliggörs.

Ordfront ska använda Demokratipriset för att synliggöra de frågor föreningen arbetar med och sträva efter att följa.

Administration

Smidigare och effektivare betalsätt för medlemskap tas fram i samband med att de nya hemsidorna börjar användas. Att t.ex. kunna betala direkt via swish eller med kort, eller att kunna signera ett autogiromedgivande digitalt.

Ett nytt medlemsregister byggs upp på hemsidan och kopplas till betaltjänsten, vilket gör det möjligt för medlemmarna att logga in med egna uppgifter och komma åt det digitala materialet.

Utåtriktade aktiviteter

Att närvara på mässor och större konferenser är ett bra sätt att öka Ordfronts synlighet på. Erfarenheten visar dock att sådan närvaro måste vara strategisk och väl förberedd för att insatsen ska vara värd de kostnader som medförs. Vid utåtriktade insatser synliggörs alla delar av Ordfronts verksamhet samt hur de hör ihop. Kommunikationsplaner tas fram för event och deltagande i event.

Föreningen med de olika enheterna ska under 2022 ha gemensam närvaro och synlighet på ett par få, och väl utvalda evenemang, med ambitionen att satsa smart: stort där vi har förmågan och möjligheten till genomslag, smart på andra ställen. Vi ska välja att närvara enbart för nätverkande vid evenemang där vi inte har en självklar plats eller riskerar att slukas upp av arrangemangets storlek. Hänsyn måste också tas till om närvaron är digital eller fysisk.

Ordfront medverkar på MR-dagarna i Örebro. Ordfront deltar även på Kulturnatten i Stockholm och eventuellt på bokmässan i Göteborg samt de lokala MR-dagarna i Örebro.

MR-kurs

Ordfront håller under höstterminen en digital MR-kurs på minst 5 tillfällen, kvällstid.

Förutsättningarna och möjligheten att bygga en e-learning kurs kring rätten till bostad och runt Demokratins ABC ses över med målsättningen att lansera dessa 2023.

Skrivarkursen

Skrivarkursen hålls som vanligt 1 kvällskurs och 1 helgkurs per termin.

Samarbete Extremkoll.se

Ordfront har tackat ja till en förfrågan om att samverka med Flamman Socialt Förebyggande Centrum i projektet Extremkoll.se, ett 2-årigt projekt som finansieras av Arvsfonden.

Projektet innebär att bygga Sveriges första samlade plattform på nätet för organisationer som arbetar för demokratiska värden och mot våldsbejakande extremism.

Den primära målgruppen är organisationer i hela Sverige som arbetar för demokratiska värden med barn och unga och mot våldsbejakande extremism. Den sekundära målgruppen är barn och unga. Genom den primära målgruppens arbete kring dessa frågor nås barn och unga utav projektets erfarenheter och material.

Bokutgivning

Under året ger föreningen ut Leif Ericssons bok om Ordfront och sitt liv. En uppdatering av handbok för klassråd kommer också lanseras under hösten/vintern 2022.

DemokratiAkademin:

DemokratiAkademin är ett nätverk med Föreningen Ordfront som initiativtagare och huvudman. Enheten har existerat i över 25 år, men nätverkets medlemmar har varierat genom åren. Nätverksmedlemmarna delar med sig av sina kunskaper och metoder för utbildning i demokrati och mänskliga rättigheter – medlemmarna erbjuds också aktuella och utvecklande samtal och utbildning i arbetsmetoder som tagits fram av Ordfront och kansliet, bland annat Demokratins ABC. Under de senaste åren har de betalande medlemmarna i nätverket blivit färre och ofta varit knutna till utbildningsuppdrag från kansliet. Under perioden ska därför utredas om nätverket bör förändras i form, samarbete och syfte. En strävan bör vara att skapa ett nätverk där aktörer samlas och har utbyte av varandra och att demokratiakademins utbildningsverksamhet förnyas.

Demokratiakademin skulle kunna ta en roll för att lyfta fram de demokratiska utmaningar som civilsamhället i Sverige står inför, bland annat genom politiserade bidragsbeslut och i granskningen av tillämpningen av de strängare demokrativillkoren.

Ordfront Magasin

Ordfront Magasin ägs av Föreningen Ordfront och når ut till alla föreningens medlemmar. Utifrån Föreningens riktlinjer i stadgarna är den en fristående publikation med självständig redaktion och egen publicistisk linje.

Utgivning: Ordfront Magasin strävar i sin publicistiska verksamhet efter att nå balans mellan aktualitet och fördjupning, och göra journalistik och kulturdebatt med de mänskliga rättigheternas bevakande och bevarande som grundtematisk riktlinje. Miljö, demokrati, samhällsekonomi och kultur är kärnämnen. Magasinet har en chefredaktör och ansvarig utgivare, och försöker ha en vid spridning och hög kvalitet på sina skribenter. Till stöd i planering och omvärldsanalys har chefredaktören ett redaktionsråd, som sammanträder cirka 4 gånger om året.

Tidskriftens publicistik ska främst bedrivas med skriven journalistik, publicerad i vårt 52-sidiga pappersmagasin i flerfärgstryck, som ska utkomma med tre utgåvor på vårterminen, och två på höstterminen, samt på vår hemsida.

Tidningen finns också i ett digitalt pdf-format. Den digitala utgåvan finns tillgänglig för alla som har papperstidningen. Det går också att enbart erhålla den digitala utgåvan, under en introduktionsperiod till ett reducerat pris.

Rent digital utgivning:

Publicistik ska också bedrivas också genom Magasinet hemsida. Ambitionen är att både återge papperstidningens artiklar och att ha en nätunik nyhets- och debattinriktad utgivning, med 1-3 publicerade texter per vecka. I den digitala utgivningen ska också ingå videosamtal och podradio.

I denna förändring ingår också en ambition att söka mediestöd från Myndigheten för Press Radio och TV, av typen ”redaktionsstöd”. Alltså ett bidrag utöver det Magasinet redan erhåller i tidskriftsstöd från Statens Kulturråd.

Omvärlds- och branschanalys

Marknaden för idéburna pappersmagasin utan stöd från stora förlag eller organisationer (som t ex fackföreningspressen) präglas av sedan flera år av vikande upplagor, minskande annonsinkomster och nedlagda publikationer.

Till OM närliggande, delvis konkurrerande, publikationer kan nämnas Vi-tidningen, Filter, Syre, Opulens, tidningen ETC:s månadsmagasin, Arbetarens Månadsmagasin. Socialistiska Clarté, utgivet av organisationen med samma namn, har under 2021 förnyad redaktion och i viss mån tilltal och utseende, och diskuterar inte sällan liknande frågor som OM.

Mer akademiskt kulturella tidskrifter som Ord&Bild och Glänta har de senaste åren tenderat att bli mer samhällsdiskuterande och publicerar numer oftare journalistiska reportage.

De senaste åren har kamrater/konkurrenter i magasin-genren som Magasinet Arena, S-märkta Tiden, Tvärdrag och Bang slutat ges ut. Ambitiösa digitalmagasins-satsningar som Politism och KIT har också startats och lagts ner under de senaste åren. Tiden återuppstod, men är nu en mer hårdtaget partiideologiskt socialdemokratisk.

En pigg uppstickare är den lilla ideellt framställda Konkret, som gör mest videojournalistik men också text och publicerar sig främst via Facebook. OM har kontakt med Konkret, och båda är positivt inställda till samarbeten.

Internationellt återfinns vi publikationer som t ex Jacobin, som kanske kunde vara en publikation att ta sikte på i visionsdiskussioner.

Särskiljande för Ordfront Magasin är att OM är bredare och också obundet av sådana starka ägarintressen som en fackförening eller politiskt parti, och är inte heller, till skillnad från Etc. och Fria tidningar, producerad runt presstödssystemet. Vi har dessutom en ägarstruktur genom medlem/förening som få andra har, liksom den uttalade basen i mänskliga rättigheter. Dessa två drag delar vi dock med Amnesty Press – som ju dock mer är en ”bonus” åt medlemmar som gått med i Amnesty kanske inte främst för att få tidningen.

Utmaningar och risker

Upplagan/medlemsantalet har sjunkit sedan ca 2003. Sedan 2018 tycks dock tappet nästan ha avstannat. Ordfront Magasin står dock på gränsen till att inte klara nuvarande verksamhet ekonomiskt och det annonstapp som pandemin innebar har krävt en förändrad utgivning, trots möjligheten till visst statligt stöd. Under 2022-2023 måste antingen medlemsantalet öka eller nya medel tillföras tidskriftsutgivningen om den ska kunna överleva långsiktigt. Det krävs bland annat en mer målmedveten marknadsföring.

Övergripande mål för 2022-2023

OM ska vara en röst som går att lita på i frågor om mänskliga rättigheter; asylrätt; demokratiska grundvärderingar, miljökamp och humanism. Det gäller att mer än någonsin hålla journalistiska värderingar som korrekta fakta och god publicistisk sed högt, i den så kallade ”postfakta”-tidsåldern. Med bibehållen hög kvalitet behåller OM sina betalande medlemmar och stödet från Statens Kulturråd fortsätter. Vidare fortsätter ett nära samarbete med Föreningen Ordfront för att förmedla medlemskapets innebörd och styrkor samt lyfta gemensamma

frågor/artiklar. Det bör diskuteras och fattas beslut om huruvida tidskriften i högre grad ska finnas tillgänglig för icke-medlemmar.

Magasinet ska även söka alternativa finansieringsvägar, inkomstkällor och synas bättre i det offentliga samtalet.

Målsättningar för arbetet 2022

Vår tids sociala medier består av ett mäktigt flöde av information som lätt dränker enstaka röster, hur välformulerade de än är. Därför vill Ordfront Magasin under 2022 nå ut mer, och producera ännu bättre material genom att:

Ha ett aktivt arbetande och självgående redaktionsråd med minst 4 möten om året.

Arbeta fram en ny kombination av nät- och papperspublicering som kan bli billigare och smidigare för oss att producera, samt kan locka fler läsare och medlemmar

Söka att skapa undersökande journalistiskt projekt bekostat med crowdfunding, i samarbete med lämpliga frilansande skribenter.

Utöka kontakten med läsarna och medlemmarna genom läsar- och målgruppsundersökning(ar)

Kontakta publikationer med liknande karaktär för eventuella gemensamma publicistiska projekt.

Uppsöka och få till fler publicistiska samarbeten av olika slag med Ordfront närliggande föreningar.

Samarbeta närmare med Ordfront förlag, för att dra ömsesidig nytta av det gemensamma varumärket, ekonomiskt stöd och tillgång till högkvalitativt kulturmaterial.

Mänskliga Rättighetsdagarna 2022

Mänskliga Rättighetsdagarna, MR-dagarna, är Nordens viktigaste och största samlade mötesplats för frågor kring mänskliga rättigheter. År 2022 arrangeras MR-dagarna den 17-18 november på Conventum i Örebro.

Syfte och mål

Idén om mänskliga rättigheter är ett av mänsklighetens största framsteg. Respekten för mänskliga rättigheter är en grundval för fred, frihet, rättvisa, demokrati och hållbar utveckling. Mänskliga Rättighetsdagarnas övergripande målsättning är att bidra till att respekten för de mänskliga rättigheterna genomsyrar samhället.

Mänskliga Rättighetsdagarna syftar till:

- att bredda och fördjupa det offentliga samtalet samt sprida kunskap kring mänskliga rättigheter
- att lyfta de mänskliga rättigheterna högre upp på den politiska dagordningen
- att skapa en arena för alla som arbetar med eller intresserar sig för mänskliga rättigheter att träffas och utbyta erfarenheter och utveckla samarbetet mellan frivilligorganisationer och de myndigheter som har ett särskilt ansvar för mänskliga rättigheter
- att erbjuda kunskap och metoder för praktisk tillämpning av de mänskliga rättigheterna
- att lyfta fram utmaningar inom området för mänskliga rättigheter lokalt och globalt
- att bidra till att utveckla lokalt och regionalt MR-arbete i Sverige genom att förlägga arrangemanget i olika delar av landet

Konkreta målsättningar Mänskliga Rättighetsdagarna i Örebro

- Minst 100 olika organisationer, myndigheter och företag medverkar som utställare och/eller programarrangörer
- Minst 80 högkvalitativa långa programpunkter samt minst 40 miniseminarier som behandlar årets tema samt andra aspekter av mänskliga rättigheter.
- Cirka 3000 personer tar del av detta program (på plats och/eller digitalt).
- Minst 30 000 unika besök på MR-dagarnas hemsida.
- Öka antalet följare i våra olika sociala mediekkanaler. Få 7500 följare på Facebook under 2022. Få 3000 följare på Instagram under 2022. Få 2700 följare på Twitter under 2022.
- Få fler att följa livesändningar och inspelade seminarier från MR-dagarna. Möjliggör för deltagare att delta digitalt.
- Minst 2 inslag i rikstäckande medier samt 10-15 inslag i lokala medier.
- Minst 10 kompetenshöjande seminarier/workshops genomförs för särskilda yrkesgrupper med minst 100 deltagare.

- Utställartorget och miniseminarier skall vara gratis för besökare att ta del av. Det ska finnas en möjlighet för ett antal små organisationer att delta på utställartorget/miniseminarier kostnadsfritt.

Ambitioner och utmaningar

2020 och 2021 har varit en utmanande tid för MR-dagarna. Även om pandemin fortfarande pågår våren 2022 så är läget idag betydligt bättre än föregående år. Men vissa utmaningar för verksamheten kopplade till pandemin kvarstår. Är viljan att delta vid större evenemang förändrad? Finns det andra förväntningar på möjligheten att delta även digitalt, oavsett smittoläge? Finns ork, tid och resurser att skicka personal på fortbildning i ett läge då många verksamheter beskriver att de har en ”verksamhetsskuld” på grund av pandemin? Risken för en ny våg av smitta till vintern ska heller inte uteslutas. Ambitionen är dock att under 2022 i mångt och mycket återgå till att genomföra MR-dagar av vanlig modell. Utvärderingar visar att MR-dagarnas besökare sätter ett stort värde vid att ses fysiskt och att möjligheterna till erfarenhetsutbyte och nätverkande är avsevärt bättre vid ett fysiskt möte.

Under 2022 kan ändå vissa fördelar digitaliseringen medfört nyttjas genom att erbjuda en digital plattform där besökare kan ta del av digitala utställningar och ett inspelat, begränsat programutbud. En förhoppning är att därigenom kunna nå ut till betydligt fler personer över hela landet. Det finns också möjlighet att nå ut till personer som kanske inte hade besökt ett fysiskt arrangemang, digitaliseringen kan vara en tröskel för vissa deltagargrupper men en dörröppnare för andra. I utvärderingar från de helt digitala MR-dagarna i april 2021 lyfte exempelvis deltagare med både fysiska funktionssättningar och med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar att det digitala formatet möjliggjorde ett deltagande som tidigare år varit svårt. Någon fullständig ”hybridkonferens” med möjlighet att delta vid alla aktiviteter både fysiskt och digitalt är dock inte aktuellt av tids- och kostnadsskäl.

2022 är ett valår och det tenderar att påverka genomförandet av MR-dagarna i viss mån. Att bjuda in politiker som medverkande i programmet brukar vara svårt, inte minst ministrar, då de inte vet om de kommer att ha kvar sin befattning efter valet. På samma vis kan även möjligheten för tjänstepersoner i politiskt styrda organisationer ha sämre möjligheter än vanligt att delta, då månaderna efter valet kan präglas av omorganisering och förändringar.

En annan utmaning 2022 är att den lokala och regionala finansieringen är lägre än på många år. MR-dagarna har de senaste åren genomförts i större kommuner som

Stockholm, Göteborg och Uppsala, vilket ska tas i beaktande. Men det kan också vara en trend att bevaka – är intresset och viljan att bekosta viktiga mötesplatser som MR-dagarna fortsatt lika god som den varit? Eller är vi på väg in i en period av minskat intresse för att vara värd för denna typ av evenemang?

Ordfrent har sedan över 10 år haft ambitionen att förankra MR-dagarna lokalt och regionalt. Av den anledningen har en lokal arbetsgrupp byggts upp i Örebro och har setts regelbundet sedan våren 2021 för att säkerställa lokalt engagemang i Örebro med omnejd. Arbetsgruppen består av de lokala värdarna/finansiärerna Örebro kommun, Region Örebro län, Länsstyrelsen i Örebro län och Örebro universitet samt representanter från, Sensus, Strängnäs stift, Föreningsrådet samt Örebro rättighetscenter.

Utöver denna arbetsgrupp arrangeras stormöten med lokalt civilsamhälle och förarrangemang. Ambitionen är att i så stor mån som möjligt anpassa MR-dagarna efter lokala och regionala behov och önsknings. Detta kan t.ex. innebära skräddarsydda programspår för specifika målgrupper, att särskilda frågeställningar lyfts under MR-dagarna, att erbjuda kompetensutvecklingsinsatser innan/efter MR-dagarna m.m. En satsning på kompetensutveckling och nätverkande för programarrangörer har gjorts årligen sedan 2016 och varit mycket uppskattad, och kommer därför att fortsätta och utvecklas även under 2022.

Idén att bredda arrangemanget och inkludera målgrupper som inte har möjlighet att ta del av den avgiftsbelagda delen är god. Att alla skall kunna delta i en diskussion om mänskliga rättigheter har per definition ett stort värde för MR-dagarna. Därför är utställningsområde och program på miniseminarie-scener öppet och kostnadsfritt för allmänheten att ta del av. Många år har MR-dagarna också förlängts med en tredje, kostnadsfri dag, ofta förlagd till en lördag, då allt program varit kostnadsfritt att ta del av. Detta genomfördes inte 2021 och kommer inte heller att kunna erbjudas under 2022, nu på grund av bristande lokal och regional finansiering. För att kompensera för detta planeras istället ett kvällsprogram öppet för allmänheten. Utställningar och miniseminarier kommer som vanligt vara kostnadsfria att besöka.

Temat för MR-dagarna i Örebro är *Rätten till ett liv i trygghet och säkerhet*. En mer detaljerad beskrivning finns på mrdagarna.se Temat har blivit än mer aktuellt igenom det pågående folkrättsvidriga angreppskriget mot Ukraina.

Det interna organisationsutvecklingsarbetet för att hitta hållbara strukturer för att driva projektet MR-dagarna har hunnit långt. Detta handlar om att trygga bl.a. ekonomiska förutsättningar, långsiktiga samarbeten och personalbemanning på kansliet samt att utveckla våra strukturer för att jobba med tillfälliga lokala arbetsgrupper. En del av det arbetet har dock förändrats radikalt under 2020 och 2021. En ambition under 2022 är att återigen få till en långsiktig planering och rutiner som fungerar så långt det är möjligt i en föränderlig värld. En långsiktig projektplanering innebär också att flera års konferenser planeras parallellt för att i god tid hinna skapa rätt förutsättningar på den ort där MR-dagarna ska hållas. Ordfront och arrangörsgruppen har därför fattat beslut om att förlägga MR-dagarna i Helsingborg 2023 och senare i år fattas förhoppningsvis beslut om plats för MR-dagarna 2024 och 2025.

Kommunikation och marknadsföring är oerhört viktigt för att involvera fler i arbetet inför varje års MR-dagar, för att locka deltagare och för att nå ut med evenemanget i media. Under 2019 utvecklades det mer strategiska kommunikationsarbetet, bland annat genom initierande och upprättande av gemensamma kommunikationsinsatser med arrangörsgruppen. En del av detta arbete har försvårats under pandemin, samtidigt som stora lyft hart gjorts i arbetet med digitalisering av konferensutbud och kommunikation i digitala kanaler. Under 2022 är ambitionen att fortsätta utveckla den strategiska kommunikationen genom påbörjande av framtagande av en ny webbsida, vilket kommer ge mer enhetlighet i marknadsföringen.

Arrangemanget har ofta fått stor spridning i lokal press men har haft svårt att locka större nationella mediehus så pressarbetet behöver också stärkas, vilket är en fortsatt utmaning. Då arrangemanget lyfter många heta och ibland kontroversiella frågor finns också en ökad risk för mediadrev och förtroendekriser. Utifrån erfarenheter från tidigare år har en kriskommunikationsplan utvecklats och kansliet har också blivit bättre på att i förväg gå igenom och förutspå möjliga ämnen och talare som kan leda till förtroendekriser samt förankra beslut i arrangörs- och arbetsgrupper.

Att erbjuda deltagare, arrangörer och talare en trygg miljö under MR-dagarna är viktigt. Sedan 2015 sker ett strukturerat arbete med en trygghets- och säkerhetsplan för konferensen, vilket kommer att fortsätta under 2022. Erfarenheten av att analysera och agera kring nya typer av hot har också stärkts under pandemin.

Ett annat område som behöver förstärkas under 2022-2023 är projektets hållbarhetsarbete, särskilt med avseende på ekologisk hållbarhet. Ett stort evenemang som lockar tusentals tillresta personer innebär också en ekologisk belastning. Det har redan vidtagits många åtgärder för att minska konferensens ekologiska fotavtryck, bl.a. att endast servera vegetarisk mat samt att sluta servera mineralvatten till de årligen ca 500 medverkande i programmet. Sedan 2017 finns både social och ekologisk hållbarhet med som ett tydligare krav i avtalsarbetet med mässor och vid större upphandlingar.

Omvärldsanalys

Alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter. Så inleds FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna från 1948. I en värld, där respekten för rättigheterna minskar och det demokratiska utrymmet krymper på många håll, har det blivit mer angeläget än någonsin att samlas och påminnas om att de mänskliga rättigheterna inte kan tas för givna utan är något vi ständigt måste försvara.

Det finns ett antal konferenser i Sverige som delvis lyfter samma ämnen som MR-dagarna men som har ett smalare fokus, exempelvis Barnrättsdagarna, Globala torget på Bokmässan, Forum Jämställdhet, Järvaveckan, samt branschmässor riktade till specifika målgrupper som exempelvis Kvalitétsmässan och olika sociala forum för aktivister. Bredare arrangemang som Almedalsveckan lyfter fler politikområden än mänskliga rättigheter och kan uppfattas som spretigare och en svårare arena för små organisationer att få gehör för sina frågor på. De nyetablerade Folk och Kultur i Eskilstuna samt Demokratidagarna anordnat av Folkets hus och parker har tagit stor inspiration från MR-dagarnas upplägg och kan bli allvarliga konkurrenter om inte minst civilsamhällets resurser och möjlighet att delta.

Det som gör MR-dagarna unikt är att vi samlar en bredd av målgrupper och erbjuder dem möjlighet till erfarenhetsutbyte kring en rad MR-frågor. Dessutom har MR-dagarna, eftersom det i programurval och programläggning finns en urvalsprocess och dialog med samverkande aktörer, större möjlighet än andra arrangemang att erbjuda en trygg arena för samtliga deltagare. Organisationer och enskilda talare som inte ställer sig bakom de mänskliga rättigheterna utesluts ur arbetet. Dessutom måste medverkande organisationer följa de av huvudarrangörerna fastställda riktlinjerna för programarrangörer, bl.a. att alla samtal ska ha ett tydligt rättighetsperspektiv samt prata med och inte om grupper.

De kan alltså inte bara saluföra ett budskap. MR-dagarna är inte heller en arena för politiska partier, som inte tillåts ställa ut eller arrangera seminarier. Däremot bjuds politiker gärna in för utfrågningar eller annat ansvarsutkrävande.

”Mötesindustrin” som helhet är förstås också kraftigt påverkad av Coronapandemin. Under 2020 och 2021 har konferenser och mässor ställts in, skjutits fram eller digitaliserats helt. För många konferensanläggningar har det varit svårt att överleva. Kansliet följer noga hur andra konferenser har hanterat de nya förutsättningarna och hur branschen förändrats efter pandemin och försöker lära och inspireras av olika lösningar.

Europa

Det finns få, om än något evenemang i Europa som går att jämföra med MR-dagarna, som är årligen återkommande, initierat av civilsamhället och lockar minst 3000 personer. En kort sammanställning visar följande:

- International Human Rights Forum (IHRF). Konferens i Lucerne, Schweiz. Anordnas sedan 2004 årligen alternativt vartannat år.
- Human Dimensions Implementation Meeting. Anordnas av OSCE (Organisation for Security and Co-operation in Europe). Årlig tvåveckorskonferens. På HDIMs hemsida benämner de konferensen som Europas största konferens på temat mänskliga rättigheter och demokrati samt att konferensen är speciell då NGOs bjuds in att delta och föra en direkt dialog med nationella statsrepresentanter. Genomfördes inte 2020 på grund av Covid och inte heller 2021, då Sverige skulle ha varit värd för mötet. Verkar inte planeras 2022.
- UN Forum on Business and Human Rights, Genève. Beskrivs som det största årliga forumet om företag och mänskliga rättigheter med över 2000 deltagare från myndigheter, företag, civilsamhälle, akademien, media m.fl. Hålls den 28-30 november 2022.
- Fundamental Rights Forum (arrangerades digitalt 2021). Anordnas av EU, fokus på dialog kring MR-utmaningar som Europa står inför idag, samt på att bygga en vision av hopp inför framtiden. Verkar inte planeras 2022.
<https://fundamentalrightsforum.eu/about/>

Nationellt

Intresset för politisk debatt och idédebatt är stor idag. Nya samtalsscener dyker upp i många av landets städer. Kulturfestivaler, traditionella arenor som studieförbundens föreläsningsserier och sociala forum erbjuder också ett delvis liknande program som MR-dagarna. MR-dagarna är dock unikt i sitt slag vad gäller bredden av MR-frågor som avhandlas och, inte minst, bredden av deltagargrupper. Detta är evenemangets styrka.

Evenemang vi särskilt bör förhålla oss till under 2022 är:

- Umeå littfest 2022 17–19 mars. Kulturfestival, men också många viktiga MR-perspektiv i programmet.
- Demokratidagen (SKR), anordnas digitalt den 28 april.
- Kvalitetsmässan och Politikerdagarna 2-4 maj i Göteborg, mässan vartannat år som riktar sig till tjänstemän och förtroendevalda och verksamma i Sveriges offentliga verksamheter.
- Demokratidagarna i Nynäshamn 12-14 maj
- Fokus Jämställdhet: Ingen trygghet utan jämställdhet – Nationell samling i Eskilstuna, 18 maj
- Barnrättsdagarna, 24-25 maj i Karlstad (fysisk men med digitala inslag)
- Järvaveckan den 1-5 juni samt livesändning 7-11 september
- Almedalsveckan den 3–7 juli.
- Bokmässan, 22-25 sep i Göteborg.
- Stockholm Pride, 1-7 augusti
- Nerike Pride, 2-3 september
- Folkbildarforum, 8 november, Linköping. Tema Förändring, Förundran & Framtidstro
- Mötesplats Agenda 2030, november. Vänder sig främst till kommuner och regioner som arbetar med Lokala Sverige 2030. Omkring 200 deltagare.
- Forum Jämställdhet, vänder sig till förtroendevalda, chefer och experter i offentliga, privata och fackliga organisationer. Kallar sig själv för ”största jämställdhetsforumet i Sverige” Nästa forum blir 7-8 februari 2023 i Malmö.

Lokalt i Örebro

- I Örebro arrangerar civilsamhället med stöd av kommunen sedan cirka tio år tillbaka en lokal temavecka som de också kallar MR-dagarna. Temaveckan kommer att hållas i oktober 2022. Veckan är möjligen en effekt av att MR-

dagarna hölls i Örebro 2010 och ett positivt och återkommande evenemang i Örebro.

- Mötesplats social hållbarhet är ett forum för att utveckla välfärden på ett socialt hållbart sätt. Genom kunskaps- och erfarenhetsutbyte bidrar mötesplatsen till minskade hälsoskillnader och till att tillgodose människors grundläggande behov och rättigheter. Mötesplatsen är årligt återkommande och drivs av SKR och Folkhälsomyndigheten i samverkan. 2022 hålls den i Örebro, den 20-21 september.

Risikanalys

Ett hot för genomförandet av ett stort evenemang som MR-dagarna, som kräver lång framförhållning vad gäller upphandlingar av lokaler etc, men med en ekonomi som i mycket är beroende av årsvisa ekonomiska bidrag är givetvis att projektet inte går runt ekonomiskt. Då detta är en verklighet som Ordfront levt med länge, finns goda mekanismer för uppföljning och planer för hur projektet kan anpassas till en annan ekonomisk verklighet. En tydlig negativ effekt av minskade anslag är att verksamheten skulle behöva dra ned på sådant som inte bär sina egna kostnader. Program vänt till en fullbetalande målgrupp skulle behöva prioriteras. Aktiviteter under året med syfte att stärka nätverk, öka kompetensen hos programarrangörer mm, skulle tvingas dras in. Tiden att skapa arenor för kunskapsutbyte, nätverkande och för att stötta och entusiasmera samverkande organisationer skulle minska drastiskt. Möjligheten att arrangera MR-dagarna på mindre orter i landet skulle också minska. I storstäder som Malmö, Göteborg och Stockholm finns flera resursstarka lokala partners som kan agera medfinansiärer eller garantera biljettköp. Det finns samtidigt ett starkt värde i att evenemanget genomförs på fler platser i landet, men då ökar behovet av nationell finansiering samt på projektet själv att generera medel.

Samtidigt som intresset för mänskliga rättigheter ökar syns också en motsatt och betydligt obehagligare tendens. Grupperingar och partier som vill inskränka rättigheter för alla eller vissa är på frammarsch, både i Sverige och internationellt. MR-aktivister lever ett utsatt liv i många delar av världen. Även över evenemang som MR-dagarna svävar en ny hotbild, där hot, risken för attentat, kartläggning och bevakning av enskilda medverkande, etc. är något som behöver tas på största allvar. Ett strukturerat säkerhetsarbete har därför utvecklats.

Finansiering

Projektet MR-dagarnas finansiering vilar på tre huvudsakliga ben. En grundfinansiering består av årliga avgifter från de 2022 nio huvudarrangörerna (50 000 per organisation). En annan del är stöd från Forum Civ, nationella myndigheter och från lokala och regionala finansiärer (kommun/region/länsstyrelse). Denna del uppgår årligen till ca 40 % av projektets omsättning. Det tredje benet är intäkter från programarrangörer, utställare och biljettintäkter.

Intresset för att medverka på MR-dagarna som programarrangörer och utställare brukar vara stort. Oftast inkommer nära dubbelt så många seminarier än vad som sedan kan tas in i programmet och utställningarna brukar vara slutsålda tre månader innan arrangemang. Intresset att lösa biljett kräver intensivt arbete för att upprätthålla.

Lokal och regional förankring

Lokal och regional förankring är viktig för att dels nå långsiktiga mål om fördjupat MR-arbete i regionen, dels för att säkerställa programutbud och intäkter, biljettförsäljning, volontärrekrytering, mediabevakning m.m. Projektet måste dock inte bara förankras med kommun, region och länsstyrelse utan i lika hög grad värna ett samarbete med lokalt civilsamhälle.